

Hankkeen kiertotaloussuosituksset jatkoa varten

Markku Anttonen
Tutkimusohjelmajohtaja
Laurea-ammattikorkeakoulu

Suosittelusten kohdeyleisöt

- Pk-yritykset
- Kaupunki- ja kuntapäätäjät, työntekijät sekä niiden kiertotaloustyön kehittäminen
- Uudenmaan kiertotalouslaakso & Uudenmaan liitto, Kuntaliitto
- Muut hanketoimijat ja hankkeet, kiertotalousverkostot ja -yhteisöt
- Muovialan toimiala, toimialayhteisöt ja rakentamisen toimiala, toimialayhteisöt
- Oppilaitokset ja osaamisen kehittäjät, kehittämissyritykset ja kauppakamarit

Kohdeyleisö: Pk-yritykset

1. Tunnistakaa kiertotalouden mahdollisuus yrityksellenne.

Ei ole vain yhtä tapaa toteuttaa kiertotaloutta, sillä jokainen yritys on erilaisessa tilanteessa ja niillä on erilaiset resurssit sekä mahdollisuudet.

2. Kiertotaloutta on vaikea edistää yksin, joten sen edistämisessä kannattaa tehdä yhteistyötä.

Apua ostaa konsulteilta, liittymällä verkostoihin tai pyytämällä apua kehittämissyhtiöltä. Kiertotaloutta ei kannata pelätä eikä sitä kannata jäädä yksin murehtimaan, sillä apua on saatavilla.

3. Suurten yritysten vastuullisuusraportointi ulottuu niiden toimitusketjujen kautta myös pk-yrityksiin. Kiertotalouden ja vastuullisuuden edistäminen kannattaa aloittaa jo tänään.

Suuret yritykset kohtaavat lähiaikoina vaatimuksen raportoida omaa vastuullisuuttaan ja osana sitä omien toimitusketjujensa vastuullisuutta. Kuluttajat edellyttävät valinnoissaan vastuullisuutta myös entistä enemmän. Tähän kannattaa varautua kehittämällä pk-yrityksen vastuullisuusraportointia, -auditointia ja niihin liittyviä toimenpiteitä.

Kohdeyleisöt: Pienten ja keskisuurten kaupunkien ja kuntien päättäjät, työntekijät sekä niiden kiertotaloustyön kehittäjät

1. Monitoimijaisuuden ja sidosryhmäyhteistyön johtamisen osaamisen kehittämiseen on syytä panostaa.

Tämänkaltainen johtaminen, missä resurssit ja päätäntävalta on hajautunutta, vaatii taitoja kokonaisuuksien ymmärtämiseen ja niitä koskevien sekä kehittävien prosessien toimeenpanemiseen. Tällä hetkellä tämänkaltaista osaamista ei ole riittävästi.

2. Erityisesti maa-ainesten kiertotalouteen liittyy kaavoituskysymykset ja sen suhteen suunnittelua pitää tehdä pitkillä aikajännteillä.

3. Maa-ainesten kiertotalouden edistämisen aika on nyt.

Valtakunnallinen jätesuunnitelma määrittelee, että vuoteen 2027 mennessä olisi tarpeen vähentää rakentamisen jätemäärää riskit halliten ja hyödyntäen materiaalina 70 % painolla mitattuna. Tässä maa-ainesten kiertotalouden edistämisen tulee olla isossa roolissa. Maa-ainekset eivät myöskään ole uusiutuva luonnonvara, joten niiden kierrätystä on lisättävä.

Kohdeyleisö: Uudenmaan kiertotalouslaakso ja liitto, Kuntaliitto

1. Kiertotalousaluekehittämiselle pitäisi luoda hallinnolliset perusteet.

Kiertotalous yhdistää parhaimmillaan alueita, mutta miten hallinnollisesta näkökulmasta ylitetään kuntarajat? Miten kuntien autonomian rinnalla kannustetaan yhteistyöhön? Miten kunnat voisivat jakaa kustannuksia ja missä suuruusluokissa?

2. Kiertotalouden strategioiden koordinaatioita ja pitkäjänteisyyttä pitäisi lisätä.

On isoja strategioita ja on pientä tekemistä, mutta miten saadaan kehitettyä koordinaatiota ja pitkäjänteisyyttä näiden välille? Voisivatko erilaiset verkostot ja ekosysteemit ottaa vastuuta tästä?

3. Rahoituksen painotuksiin olisi saatava pitemmän aikajänteen näkyvyyttä.

Rahoituksen painotukset tulevat usein viime hetkillä ja se haittaa pitemmän aikajänteen kumppanuuksien rakentamista rahoituksen hakijoiden kesken. Rahoituksen painotuksia tulisi kehittää vuorovaikutuksessa hakijoiden ja alueiden kanssa, että voitaisiin saavuttaa pidemmän aikajänteen näkyvyyttä siihen, mitä eri toimijat kehittävät ja minkälaisia tavoitteita siihen liittyy. Miten rahoitus voisi tukea pitkäjänteistä kehittämistä eikä aiheuttaisi niin paljoa uudelleen tekemistä? Miten samaa teemaa edistäville jatkohankkeille saadaan mahdollistettua rahoitusta?

Kohdeyleisö: Muut hanketoimijat ja hankkeet, kiertotalousverkostot ja -yhteisöt

1. Kannattaa kartoittaa muiden tekemistä ja tunnistaa ekosysteemyön mahdollisuudet.

Ekosysteemistä yhteistyötä haittaa usein se, ettei niille ole orkestraattoreita. Kuka voisi ottaa vastuuta ekosysteemin orkestroinnista? Miten voitaisiin edistää orkestroinnin vaatimia resursseja ja muita edellytyksiä?

2. Varautukaa siihen, että kiertotalouden kaltaisten muutosten edistämisessä kestää paljon aikaa.

Vaikka yhteistyötä voidaan tehdä lyhyillä aikajännteillä, erilaisten verkostojen vakiinnuttamiseen kannattaa varata vähintään kolme vuotta. Puhumattakaan siitä, että verkostot alkavat muuttamaan mukana olevia toimijoita sekä toimintaympäristöä, joissa voi kestää vielä pitempään.

3. Kehittäkää keinoja rakentaa pitkäaikaisia kumppanuuksia yksittäisiä hankkeita ylittävillä aikahorisonteilla.

Jos muutos vaatii paljon aikaa, miten rakennetaan edellytyksiä hankeyhteistyölle käsillä olevaan teemaan liittyen?

4. Tarkastelkaa innovaatioita tuotteiden ja palvelujen kehittämistä laajemmassa kontekstissa.

Ideoita ja pilotteja voidaan saada aikaan hyvinkin nopeasti, mutta liiketoimintamallien ja markkinoiden muutoksessa voi kestää hyvinkin pitkään. Minkälaisia innovaatioita tarvitaan, jos niiden kohteena ovat toimijoiden suhteiden ja yhteistyön muutokset? Miten niille luodaan edellytyksiä? Miten tämänkaltaiset muutokset saadaan vietyä käytäntöön?

Kohdeyleisöt: Muovialan toimiala, toimialayhteisöt ja rakentamisen toimiala, toimialayhteisöt

1. Yritysten tukeminen liiketoimintaympäristöjen muutoksessa voisi olla mahdollisuus uuden ajan edunvalvonnalle.

Kiertotalous ei välttämättä ole valtaosan yritysten liiketoiminnan ytimessä, mutta toimintaympäristön sääntelyn, raportontivelvollisuuksien ja insentiivien muutoksen myötä sen rooli korostuu. Mitä voisi olla on muuttuvan maailman edunvalvonta, joka kytkeytyy käytäntöön ja jossa tuettaisiin yrityksiä muutos- ja kehitystilanteissa?

2. Pohtikaa toimialayhteisöjen roolia niihin liittyvien ekosysteemien orkestroinnissa.

Toimialayhteisöt tavoittavat varsin hyvin aihepiirinsä yrityksiä, mutta niiden rooli on perinteisesti ollut olla edunvalvoja ja politiikkaan vaikuttavia toimijoita. Minkälaisen roolin ne voisivat ottaa niihin liittyvien ekosysteemien orkestroinnissa ja yritysten kannustamisessa yhteistyöhön uusien aiheiden äärellä?

3. Yrityksille pitää tarjota tietoa nousevista teemoista ja rahoitusmahdollisuuksista.

Mitä nousevia teemoja on toimialalla? Miten rahoitusta voitaisiin kanavoida yritysten tukemiseen muutostilanteissa? Mikä voisi olla toimialayhteisöjen rooli muutostilanteita koskevien pohjakartoitusten edistämässä ja mahdollisuuksien tunnistamisessa?

Kohdeyleisöt: Oppilaitokset ja osaamisen kehittäjät, kehittämisyritykset, kauppakamarit

1. Uudenmaan kiertotalouden osaamistarpeisiin olisi saatava laajempaa näkyvyyttä ja vastaamiseen laajempaa yhteistyötä.

Onko Uudellamaalla käsitystä kiertotalouden tulevaisuuden osaamistarpeista? Miten voitaisiin koordinoida kiertotalousosaamisen kehittämistä koko Uudellamaalla? Miten organisaatioissa olevaa osaamista saataisiin uudistettua, kun kiertotalous ja yhteistyö vaatii erilaista osaamista kuin mihin ollaan totuttu? Miten edistetään pitkäjänteisyyttä kehittämisessä?

2. Riippumattoman koulutuksen kehittämisen orkestroijan tunnistaminen tukisi koulutustoimijoiden välisen tavoitteellisen yhteistyön rakentumista.

3. Kuntien työllisyys- ja rekrytointitoimijat sekä kauppakamarit olisi tärkeää kytkeä mukaan kiertotalouden osaamistarpeisiin koskeviin keskusteluihin.

Kansallista osaamisen ennakointia tehdään, mutta kuinka vastataan paikallisesti yritysten osaamistarpeisiin niin, että ne pystyvät tarttumaan kiertotalouden mahdollisuuksiin paremmin?

4. Näkyvyyttä eri osaamisen kehittäjien tekemiseen olisi hyvä lisätä.

Tällä hetkellä hyvin samanlaisia asioita tehdään ja kehitetään eri koulutusorganisaatioissa ja projekteissa ilman, että on näkyvyyttä muiden tekemiseen.